పిశాచం—రొట్టె

[టాల్‌స్టాయి కథకు అనువాదము]

బీదవాడైన పాలంకాపు కడుండేవాడు. ఒకనాడుదయాన్నే లేచి పొలం దున్నటానికి బయలుదేరి పోయినాడు. ఉదయపు భోజనానికి కొంత రొట్టెకూడ చేత బట్టుకున్నాడు. నాగటితాళ్ళు బిగించి యెద్దులను పూన్చాడు. కోటువిప్పి రొట్టెముక్క నందులో చుట్టబెట్టి, కంచెకింద దాని పెట్టి దుక్కి ప్రారంభంచేశాడు. జాము ప్రొద్దెక్కేవరకూ దున్ని నాగలి నిలిపివేశాడు. గుఱ్ఱానికీ కొంత అలసట కలిగింది. గుఱ్ఱాన్ని మేతకు వదలి. కంచెచాటునున్న రొట్టె తీసుకుందామని పోయినాడు.

కోటుమడత విప్పిచూచాడు—రొట్టె కనిపించలేదు. కోటు తిరగవేసి బోర్లవేసి చూచాడు; కోటుకొనలు పట్టుకొని దులిపిదులిపి చూచాడు—రొట్టె లేదు. అంతా బహు చిత్రంగావున్నది—కారణమేమో ఊహించలేక పోయినాడు కాపు.

'ఏమిటీవింత! నేనుతప్ప మరెవ్వరూ రానేలేదిక్కడికి! ఎవ్వరూ రాకపోతే మరి రొట్టేమయింది? ఎవరో వచ్చేవుండవలె!' ననుకున్నాడు.

రొట్టె దొంగిలించినవాడొక పిశాచం. కాపు పొలందున్నుతూన్న సమయంలో రహస్యంగావచ్చి, రొట్టెత్తుకొనిపోయి పొదచాటున దాగి కూర్చున్నాడు ఏవో మాయోపాయాలు పన్ని కాపును రెచ్చగొట్టి, క్రోధావేశం పుట్టించి, అతనిచేత నానాదుర్భాషలాడించి, పాపంలో కీడ్చి పాడుచేదామనే పిశాచం సంకల్పించుకున్నాడు.

రొట్టెపోయిందని కాపు మొదట కొంచెం విచారించాడు. కాని వెంటనే 'పోనీ, పోతేపోయింది—ఒకపూట తిండికోసం యింత అలోచనకూడదు. ఇంత మాత్రంచేత ఆకలితో చచ్చిపోతానా యేమిటి! ఎవడో ఆకలిబాధ భరించలేకనే తీసుకొనిపోయి వుంటాడు రొట్టె. పోనీ, తిని సుఖిస్తాడెవరో, పాపం!' అంటూ కాపు తిరిగి మనస్సమాధానంచేసుకొని నూతి వద్దకు పోయినాడు. కడుపునిండా నీరుతాగి దాహం తీర్చుకొని, కొంతసేపు విశ్రమించాడు. తరువాత లేచి గుఱ్ఱాన్ని తీసుకొని వచ్చి తిరిగి పొలందున్నటం ప్రారంభించాడు.

ఇంతటితో పిశాచానికి గర్వభంగమయింది. కాపుచేత అనరానిమాట లనిపించి, అతణ్ణి పశువుగా చేదామని తానుచేసిన ప్రయత్నమంతా భగ్నమయింది. తనకు జరిగిన పరాభవాన్ని గూర్చి తన యాజమానితో చెప్పకుందామని సైతానుకద్దకు పోయినాడు పిశాచం.

కాపు తెచ్చుకున్న రొట్టె తానెట్లా దొంగిలించాడో, కాపు తన్ను తిట్టి శపథాలు చేయటానికి బదులుగా 'పోనీ, యెవరికి కావలసి తినివేశారో, పాపం! అదీ మంచిదే!' నంటూ సంతృప్తిజెంది నీళ్ళుమాత్రం తాగి, తిరిగి దుక్కి యెట్లాసాగించాడో, యీసమాచారమంతా పిశాచంపోయి సైతానుకు విన్నవించాడు.

ఈమాట వినేసరికి సైతానుకు కోపంవచ్చింది. 'ఒక్క మనుష్యమాత్రుని గెలువలేక లొంగిపోయినావంటే తప్పంతా నీదే! నీబాధ్యత నీకేతెలియుని కట్టి పనికిమాలిన వాడ వనిపించుకున్నావు. ఇట్లా పొలంకాపులూ, వాళ్ళ ధైర్యంచూచుకొని వాళ్ళభార్యలూ, అందరూ మనమీదికి వచ్చి యెదుర్కొంటే మనపని యేమి కావలె? వాళ్ళనిట్లా విడిచిపెట్టి ఊరుకుంటే యెట్లా? నీవు తిరిగి వెంటనే పోయి పని యెట్లాగో నెరవేర్చుకొని రావలె. నీకు మూడు సంవత్సరాలు గడువిస్తున్నాను. ఈలోగా నీవా కాపువాణ్ణి లొంగదీయలేకపోతే, దేవాలయానికి పంపి అక్కడి పవిత్ర జలకలశంలో ముంచి లేవనెత్తిస్తానుసుమా నిన్ను—జాగ్రత!' అని సేవకునికి భయం పుట్టేటట్లు బెదరించాడు సైతాను.

ఈ చీవాట్లతో పిశాచానికి శరీరమంతా భయంతో వణికిపోయింది వడివడిగా భూమిలోపలికి దూరిపోయి, తానుచేసిన పొరపాటు దిద్దుకొనటమెట్లాగో యోచిం

చాడు. చివరకొక ఉపాయం తట్టింది.

కూలివాని వేషం వేసుకున్నాడు. కాపువద్దకు పోయినాడు. పోయి అతని పొలంలో పనివాడుగా ప్రవేశించాడు. ఒకానొక పల్లపు పొలం కనబరచి, అందులో ఆయేడు వరిపంట పండించమని కాపుకి సలహాయిచ్చాడు. సేవకుని మాటచొప్పున అదే ప్రకారం చేయించాడు కాపు. ఆయేడు వర్షాలు లేకపోయినాయి. పల్లపునేలకాబట్టి యీ కాపు పొలంమాత్రం ఆయేడు తెగపండింది. సంవత్సరం పొడుగునా కాపుయింటి ఖర్చుకు సరిపోగా, మరొకయేటికి కూడ మిగిలిపోయేటంత ధాన్యం పండింది.

మరుసటి సంవత్సరం ఒక కొండప్రదేశంచూపి, అందులో విత్తనలు చల్లించమని సలహాయిచ్చాడు సేవకుడు. ఆయేడు వర్షాలమితంగా కురిసి యితరుల పొలాలన్నీ కుళ్లి ధ్వంసమైనాయి, కాపుపెట్టిన మెట్టపైరులు మాత్రం బాగాఫలించి, కడచిన సంవత్సరం కంటెనూ ఫలసాయం హెచ్చుగా వచ్చింది. అంత పెద్ద ధాన్యపురాశితో యేమిచేయవలెనో కూడా తెలియలేదు భూస్వామికి

తరువాత సేవకుడు (పిశాచం) చేసినపని యిది: కొంతధాన్యం నానపెట్టి దానినుండి సారాయి తయారుచేసే పద్ధతి చూపించాడు. అదిమొదలు కాపు దినదినమూ ఘాటైన సారాయి తయారుచేయించి, దిట్టంగా తాగటం మొదలుపెట్టినాడు. ఇదిగాక యింటికివచ్చే బంధుమిత్రు లందరికీ తనతోపాటు తాగు డలవాటు చేశాడు.

ఇక పిశాచాని కేమిక వలె! పట్టరాని సంతోషం కలిగింది. వెంటనే తన అసలు యజమానివద్దకు పరుగు పరుగున పోయినాడు. కాపు పూర్తిగా లొంగిపోయినాడని, తమ సంకల్పం పూర్తిగా ఫలించిందని సగర్వంగా చెప్పటం ప్రారంభించాడు. తను కొంతవరకు జయం కలిగినదో స్వయంగావచ్చి చూస్తానని చెప్పి సైతానుకూడా బయలుదేరినాడు.

సైతానూ, పిశాచం కలిసి కాపుయింటికి వచ్చారు. అప్పటి కప్పుడే కాపు తన యిరుగుపొరుగు ఘరానా మనుష్యులందరినీ యింటికి పిలిచి, కూర్చోపెట్టి, అందరిచేతనూ తాగిస్తూ, తానూ తాగుతున్నాడు. కాపుభార్యయే ఒక్కొక్కరికే వడ్డిస్తూన్నది సారాయి. సారాపాత్రలు అతిథులచేతి కందిస్తూ, ఆమెకూడ మధ్యమధ్య తాగుతూ, ఒళ్ళుతూలి బల్లమీదపడి గాజుపాత్ర వొకటి బద్దలుకొట్టింది.

భార్యచేసినపనికి భర్తకు అపుకోలేనంత కోపం వచ్చింది. 'ఏమనుకున్నావే, పశువా ఇది సారా అనుకున్నావా, లేక మురికికాలువలో నీళ్ళనుకున్నావా? శుభ్రమైన పదార్థమంతా అట్లా కిందపారబోసి, పాత్ర లన్నీ బద్దలుకొట్టి ధ్వంసంచేస్తావా? ఇంత అజాగ్రతా—పశువా!' అంటూ భార్య నెదుర్కున్నాడు.

పిశాచం సైతాన్ని వెనుకనుంచి నెమ్మదిగా మోచేతితో తాకి నెమ్మదిగా యిట్లన్నాడు: 'చూడు, చూడు, ఆరోజున భోజనంలేకపోయినా లెక్కచేయకుండా పట్టుదలతో దుక్కి పూర్తిచేసుకున్నాడు వీడు! చూచావా, అటువంటి పెంకి ఘటాన్నిప్పు డేస్థితికి తెచ్చానో?'

భార్యనట్లాగే దుర్భాషలాడుతూ కాపు యిక తానే సారాపాత్ర లందించటం మొదలుపెట్టినాడు. అప్పుడే మరొక పేదకాపు పొలంలోపని ముగించుకొని యింటికిపోతూ తన్నెవ్వరూ పిలువకుండానే యీ తాగుడుశాలకు వచ్చాడు. కూర్చున్న అతిథులందరికీ వందనాలు చేసి తానుకూడ ఒకమూలకు చేరి కూర్చుని నలుదిక్కులా చూచాడు. అక్కడ కూర్చున్న సంఘమంతా సారాయిలో మునిగి తేలుతూన్నట్లు కనిపెట్టినాడు. నాలుగుచుక్కలు తనకుకూడా దొరికితే బాగుండుననుకుంటూ, నోరూరుతూ కూర్చున్నాడు ఎంతసేపటికీ కదిలి బయటికి పోయేటట్లు లేదు. ఇంటి యజమానికి చాల విసుగుపుట్టింది, 'దారినిపోయే ప్రతివానికీ సారా యెక్కడ తేగలను నేను?' అంటూ సణుగుడు మొదలుపెట్టినాడు.

సైతాను అమిత సంతోషంతో చూస్తున్నాడు. పిశాచం గర్వంతో లోలోపల ఉబ్బిపోతూ సైతానుతో యేకాంతంగా యిట్లన్నాడు: 'ఉండుండు! మరికొంతసేపు ఆగు! ముందుముందు మరీ తమాషాగా ఉంటుంది కథ—చూస్తూవుండు!'

ఇంటి యజమానీ, యింటిస్త్రీ, అతిథులూ అందరూ తప్పదాగి ఒకరికొకరు ఉపన్యాసాలిచ్చుకుంటూ, నోటికి వచ్చినట్లల్లా ప్రేలాపన ప్రారంభించారు.

ఇదంతా శ్రద్ధగా వింటున్నాడు సైతాను. తన బంటు పన్నిన తంత్రాని కెంతో మెచ్చుకుంటూ 'ఈ తాగుడుమూలంగా వీళ్ళీస్థితికి వచ్చారంటే, యిక వీళ్లు మనచేత జిక్కి దాసానదాసులైనారన్నమాటే! ఇంకా సందేహమా?' అన్నాడు.

'ఉండవయ్యా స్వామీ! తొందరపడక యింకా యేంజరుగుతుందో చూడు! సారాపాత్రలు యింకొక్కవరుస తిరగనిచ్చి తరువాత మాడు. తోకలాడిస్తూ ఒకదానిచుట్టూ వొకటి తిరిగే గుంటనక్కల లాగున వాళ్ళిప్పటికే తయారైనారుకదా! మరొక్క క్షణమాగు. ఒక్కొక్క డొక్కొక తోడేలౌతాడు—మనమే మాస్తాము!' అన్నాడు పిశాచం.

పాలంకాపు లందరూ తిరిగి ఒక్కొక్క పాత్ర సారాయి పుచ్చుకునేసరికి మైకంబాగా తలకెక్కింది. ఒకరినొకరు బండతిట్లు తిట్టుకొనడం ప్రారంభించారు. సరసముదిరి విరసంగా మారింది. మరొక్క క్షణానికి భయంకరమైన కొట్లాటకూడా ప్రారంభమయింది. ఆ యింటికాపుకూడా దెబ్బలాటలో పాల్గొని దిట్టంగా దెబ్బలు తిన్నాడు.

సైతాను చూచిచూచి పరమానందభరితుడౌతున్నాడు. 'ఒకటోరకంగా వున్నదిరా!!' అన్నాడు పిశాచంతో.

'మరికాస్త ఓపికపట్టవయ్యా బాబూ! అసలు రంగం యింకారానేలేదు. మూడవసారి పాత్రలు తిరిగిన తరువాత చూడవలె తమాషా. ఇప్పటికి తోడేళ్ళవలె చెలరేగుతున్నారుకదా! మరొక్కగ్లాసు లోపల పడేటప్పటికి కేవలం పందిస్వభావం బయటికి వస్తుంది. అప్పటితోగాని పశుత్వం పూర్తికాదు.' అన్నాడు పిశాచం.

అతడన్నట్లుగానే తిరిగి అందరూ మూడవపాత్ర తాగేసరికి శుద్ధ పశుప్రాయులుగా మారి, ఒకరిమాటొకరికి వినబడకుండా ఒళ్ళుతెలియని వెర్రికేకలు మొదలుపెట్టినారు.

అంతటితో తాగుడు కట్టిపెట్టి ఒంటరిగా కొందరు, ఇద్దరుముగ్గురు కలిసి గుంపులుగా కొందరు, మతిమాలిన కేకలువేసుకుంటూ వీధివెంబడి పడుతూ లేస్తూ పోతున్నారు. అతిథులను సాగనంపడానికి గృహయజమాని కూడా బయటికివచ్చి, వీధిమూలనున్న బురదగుంటలో పడ్డాడు. నఖశిఖపర్యంతం బురదతో నిండిపోయింది. సారాయిమత్తులో ఒళ్ళుతెలియక పందిలాగున గురగుర లాడుతూ, చాలసేపు పాగోతిలోనే పొర్లుతూ పడివున్నాడు.

ఈ దృశ్యంచూచేసరికి సైతాను సంతోషానికి మేర లేకపోయింది. సేవకుని తెలివితేటలను మెచ్చుకుంటూ యిట్లన్నాడు:

'హాయ్, హాయ్! ఎట్లా కనిపెట్టినావోగాని, మంచిమందే తయారుచేశావురా! మొదటిలో నీకు కలిగిన పరాభవాన్ని మరిపించేటంత దిగ్విజయాన్ని పొందినావు—ఓహో! అయితే యీసారాయెట్లా తయారుచేశావో కొంచెంచెప్పు. మొట్టమొదట గుంటనక్కరక్తం అందులో కొంతకలిపి వుంటావనుకుంటాను. అది లేకపోతే అంత జిత్తులమారితనం, మోసం వాళ్లకెట్లా అబ్బుతుంది? తరువాత తోడేళ్ల రక్తంకూడా కొంతకలిపి వుండవలె. అందుకే వాళ్ళంత భయంకరంగా కేవలం తోడేళ్ళలాగునే కాట్లాడుకున్నారు. తరువాత పందిరక్తంకూడా కలపటంతో దాని ప్రభావం పూర్తిఅయిందనుకుంటాను. చివరి కందరినీ పందులకింద మార్చివేసిందే!'

'కాదు, కాదు—అట్లాకాదు అది తయారైనవిధం. కాపుకి కావలసినదానికంటె యెక్కువగా ధాన్యం పండించి యిచ్చాను—ఇంతే నే జేసినపని. పశువు రక్తం యెప్పుడూ మనుష్యునిలో వుండనేవున్నది. తిండికి సరిపోయేటంత మట్టుకే ధాన్యమున్నంతకాలం యీ పశుత్వం పైకిరాకుండా అణగివుంటుంది. ఆస్థితిలో వున్నంతవరకు కాపువానికి ఒక్కొక్కరోజున తిండి లేకపోయినా లెక్కచేసేవాడు కాడు. నాడు తాను తెచ్చుకున్న రొట్టె నేనెత్తుకొనిపోయినప్పుడు, భోజనాని కింటికైనా పోకుండా కడుపునిండా నీళ్ళుతాగి దుక్కి పూర్తిచేసుకున్నాడు. ఇప్పుడాకాలం మారిపోయింది—ఎందుకో తెలుసునా? కాపు యింటిలో

యిప్పుడెక్కడచూచినా ధాన్యపురాసులే—అవసరానికి మించిన పంటపండింది దానితో భోగాభిలాష మితిలేకుండా పెరిగిపోయింది. ఈ వాంఛ తీర్చడానికే నేనీ తాగుడుమార్గం చూపించాను. తిండికొర కియ్యబడ్డ ఆహారపదార్థాలను సారాయికింద మార్చడానికెప్పుడు సిద్ధపడ్డాడో, అప్పుడే వెంటనే అంతవరకు లోపల అణగియున్న నక్కయొక్క మోసం, తోడేలుయొక్క క్రూరత్వం, పందియొక్క బండతనం—యివన్నీ ఒక్కపెట్టున పైకుబికి హీనస్థితికి తెచ్చాయి. మరేమీ అక్కరలేదు, యీతాగుడు యిట్లా నిలిచిపోయిందంటే మాత్రం యిక శాశ్వతంగా పశువైయుంటాడు.' అని పిశాచం జవాబిచ్చాడు.

సైతాను మితిలేని సంతోషం వెలిబుచ్చుతూ, సేవకుని మెచ్చుకున్నాడు. వాడు మొదటచూపిన అసమర్థతకు క్షమించి, పాతవుద్యోగంనుంచి తప్పించి మరొక పెద్ద వుద్యోగంలో ప్రవేశపెట్టి యెంతైనా గౌరవించాడు.

—తల్లాప్రగడ ప్రకాశరాయుడు ఎం. ఏ.

ప్రత్యూహదృశ్యము

ఆమె పెదవులు రత్నరాగాభ లేమి
పాలిపోయి ఎడపడె; ప్రవాహమటులు
ఊర్పువాయువు పర్విడె; ఉత్పలముల
ఉనికిపట్టగు తెలినీలి కనులయందు
చరమ దివసాంబరారుణ జలదకాంతి
భూతవృత్తోద్భవ విషానుభూతిఁదూలి
కాలు నామె యెడఁదలోని జ్వాలతోడ
ఉబ్బుకొని వచ్చుచున్నది. ఒకయపూర్వ
దివ్యకాంతి తటిల్లత—(దీప్తమైన
ఆమె ప్రేమనిధికి ప్రతిరూపమదియె!)
ఆమెమూర్తిని ప్రత్యంగ మనుసరించి
ఆవరించెను! పరిసరమ్మైన ప్రకృతి
లోలితంబయ్యె మిసిమి వెల్లువలలోన

* * *

రజనివోలె మృత్యువువోలె ప్రాముకొన్న
ఇగులగుంపుల నేత్రాల నివతళించు
ముగ్ధదృష్టులు నగనరమ్మును గదల్చి
నాటి సూచికలట్లు గన్పట్టె;
రూప
రహిత పావకార్చికలు వెలార్చు ఆమె
మధుర మసృణాధరమ్ము నా యధరమంటి
తెలసి నుసిచేయునంచు గంపించినాను;
ఆమెశిరమును నా హృదయమున హత్తి,
జాలుకన్నీటి యగ్గి కణాలు రాల్చి,
అమృత మధురమ్మును శిరీషమృదుళమును
నయ్యెను విషాదముద్రితమ్మైన నుడుల
పలుకరించి నా చేతమ్ము గలచి తనదు
వలపుఁగనులను నా నేత్రములను గలిపి
ఎడద బువ్వ రేకుల గుత్తరించియున్న
విస్మృతప్రేమవృత్త పవిత్రభూతి
పత్రములు విచ్చియామె చూపగ ప్రమోద
వికసితాలోకనమ్ములు వెల్లివిరియ
అరసితి; ఒకక్షణమె!
ప్రాచియందు బాల
భానుడుదయించె; బంధూకసూనరక్తి
ప్రిదులుచుండెను; నేనేమొ లేచిపోతి—
ఇదియ ప్రత్యూహదృశ్యమోయీ సఖుండ!

* * *

వెల్లిలో మున్గి తేలుచు వెడలుచుండు
కడిమి ననవెంటజను తేఁటి కరణినాదు
తలఁపులక్కట తముతామ తరలిపోవు
ప్రాణసఖి వలపునీడల పథములంటె!

* * *

ప్రణయబంధమ్ము త్రెంచికో వలనుపడదు!

—ఓలేటి సీతారామమూర్తి బి.ఏ.